

Հաստատված է
 ՀԱՍԱՐԱԿԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ԵՎ
 ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ
 ամբիոնի -----նիստում (արձ. թիվ _____)
 Ամբիոնի պետ _____ Մ.ՆԱԶԱՐՅԱՆ
 -----2017թ.

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Հայոց պատմության հիմնահարցեր
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՀՀ ոստ. կրթահամալիրի ակադեմիա առկա
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	իրավաբանություն
ԱՄԲԻՈՆ	Հասարակագիտական առարկաների և հոգեբանության
ՀԵՂԵՆԱԿ/ՆԵՐ	պատմական գիտությունների դոկտոր Ռուբեն Սահակյան rubensahakyan58@gmail.com
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ	
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ	Դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 42 ժամ, որից 28 ժամ դասխոսություն, 14 ժամ սեմինար: Դասընթացն ավարտվում է ամփոփիչ ստուգաթղթով:
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ	Միջնակարգ կրթություն
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	Դասընթացը իր մեջ ներառում է Ներկայացնել հայոց պատմության՝ որպես հասարակական գիտակցության ձևավորման և ազգային մշակույթի զարգացման նշանակությունը: Նպաստել ապագա իրավաբանի և քաղաքացու ազգային քաղաքացու մտածողության ձևավորմանը: Մեկնաբանել հայոց պատմության զարգացման փուլերը: Անդրադառնալ պատմական փաստերին ու իրադարձություններին, հայոց պատմության նշանավոր դեմքերին: 3. Վերլուծել հասարակական-քաղաքագիտական զարգացումների պատմական հիմքերը:

ՆՊԱՏԱԿ ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ	Դասընթացի խնդիրներն են՝ 1.1. հայոց պատմության զարգացման հիմնական փուլերը, 1.2. կարևորագույն պատմական փաստերը, շրջադարձային իրադարձությունները, նշանավոր պատմական դեմքերին, 1.3. արդի հասարակական-քաղաքագիտական զարգացումների հիմնական դրույթները: 2.1. վերլուծել պատմական փաստերը, 2.2. մեկնաբանել հայոց պատմության հիմնախնդիրները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում: 3.1. պատմության վերաբերյալ տարբեր աղբյուրներից ստացած տեղեկատվությունը վերլուծելու և ընդհանրացնելու ունակությանը՝ մասնագիտական ոլորտում քննադատական ստեղծագործական մոտեցում ցուցաբերելու համար:
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՑԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ 1. Իմանալ 2. Կարողնալ 3. Տիրապետ	Սովորողները պետք է իմանան՝ • Տարբերակել քաղաքականությունն քաղաքագիտությունից, իմանան դրանց առանձնահատկությունները: • Տարբերակել քաղաքական հիմնական կատեգորիաները մյուս գիտական կատեգորիաներից: • Տարբերակել քաղաքական սուբյեկտների դերը արտաքին և ներքին քաղաքական խնդիրներում: Սովորողները պետք է կարողանան՝ • Տարբերակել Հայոց պատմության առավել կարևոր իրադարձությունները: • Հիշել Հայոց պատմության առավել կարևոր դեպքերն ու փաստերը, դրանք կերտած անհատներին: Սովորողները պետք է տիրապետեն • մեկնաբանել Հայոց պատմության հիմնախնդիրները՝ համաշխարհային պատմության համատեքստում: • վերլուծել և մեկնաբանել հայոց պատմության և քաղաքական հնչեղություն ունեցող հիմնախնդիրները,

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
Հիմնական	1. Հայոց պատմության հիմնահարցեր. Բուհական դասագիրք, ԵՊՀ, 2006: 2. Մելքոնյան Ա., Հայոց պատմություն: Դասախոսությունների ձեռնարկ. Երևան, 1998:
Լրացուցիչ	1. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2014: Հ. 2, Գիրք II: Միջին դարեր: (I X դարի կես- XVII դարի առաջին տասնամյակ):

		2. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2010: Հ. 3., Գիրք I: Նոր ժամանակաշրջան (XVII դարի երկրորդ կես -XIX դարի վերջ): 3. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2015: Հ. 3., Գիրք II: Նոր ժամանակաշրջան (1901 -1918 թթ.): 4. Հայոց պատմություն /խմբ. խորհուրդ՝ Վ. Բարխուդարյան և ուրիշ., Եր., 2010: Հ. 3., Գիրք II: Նորագույն ժամանակաշրջան (1918 -1945 թթ.):

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	Ստուգարք (ստուգված, չստուգված)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵՌԱՆԻՋՄՆԵՐ	Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն: Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»: Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝ ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ուստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով: բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների: գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները: դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
Ներկայություն	Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:
Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ	Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:

Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ	Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում ուսանողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:
--	--

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՇՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1 Հայկական լեռնաշխարհ: Նախնադարյան հասարակարգ: Հայ ժողովրդի կազմավորումը: Վանի թագավորություն: Հայաստանը Երվանդունիների օրոք: (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
- Հայկական լեռնաշխարհի սահմանները: - Գետերը և լճերը: - Վարչական բաժանումը: - Հնադարյան մարդու առաջին զբաղմունքը: - Հեղաշրջիչ նշանակություն ունեցող գյուտերը: - Նախնադարյան հասարակարգի քայքայման պատճառները: - Հայ ժողովրդի կազմավորման փուլերը: - Վանի թագավորության սկզբնավորման, ամրապնդման և անկման փուլերը: - Համահայկական պետության ստեղծումը:	Հարցեր 1-9 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 2 Հայաստանը Արտաշես I-ի օրոք: Հայկական պետության հզորացումը Տիգրան Մեծի օրոք: Հայաստանի պայքարը Հռոմի դեմ: Արտաշեսյանների անկումը: (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
- Երվանդական արքայատոհմի անկումը: Արտաշես I-ի միավորիչ գործունեությունը: - Արտաշատ մայրաքաղաքի հիմնադրումը: Բարեփոխումները - Հայաստանը աշխարհակալ տերություն: Տիգրան II Մեծ:	Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները: Հարցեր 1-5 - սեմինար պարապմունք:

4. Տիգրան Մեծի տերության տարածքը և բնույթը: Տիգրանակերտի հիմնադրումը: Հայ-հռոմեական պատերազմները:	Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները նաև նախորդ թեմայի վերաբերյալ:
5. Արտավազդ II: Արտաշեսյանների անկումը:	

Թեմա 3 Հայաստանը IV-IX (2 ժամ դասախոսություն)
--

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հայաստանը ավատատիրական կարգերի ձևավորման շրջանում: 2. Արշակունյաց արքայատոհմի հաստատումը: 3. Քրիստոնեության ընդունումը: Տրդատ III Մեծ: Գրերի գյուտը: 4. Ավատատիրական մասնատվածության պատճառները:	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 4 Հայաստանը IV- IX դարերում (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը V դարում: Վարդանանց ապստամբությունը: 2. Վահանանց պատերազմը: 3. Ազատագրական պայքարը Արևելյան և Արևմտյան Հայաստանում: 4. Արաբական տիրապետության հաստատումը Հայաստանում: 5. Հայերի հակաարաբական ելույթները:	Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները: Հարցեր 1-5 - սեմինար պարապմունք: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները նաև նախորդ թեմայի վերաբերյալ:

Թեմա 5 Հայոց պետականության վերականգնումը Բագրատունիների օրոք (X դարի II կես և XI դարի սկիզբ) (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)
--

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հայ իշխանական տների հզորացումը: 2. 850-855 թթ. ապստամբությունը և Հայաստանի ինքնավարության վերականգնումը: 3. Հայկական պետականության վերականգնման նախադրյալները:	Հարցեր 1-7 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար

4. Հայաստանի անկախության վերականգնումը:	պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները: Հարցեր 1-7 - սեմինար պարապմունք: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները նաև նախորդ թեմայի վերաբերյալ:
5. Հայաստանի անկախության ամրապնդումը:	
6. Բազրատունյաց Հայաստանի վերելքը: Պետական կարգը:	
7. Բազրատունյաց թագավորության մասնատումն ու անկումը:	

Թեմա 6 Հայ-վրացական համագործակցությունը սելջուկ-թուրքերի դեմ պայքարում: Զաքարյանները (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Բյուզանդիայի քաղաքականությունը Հայաստանում: 2. Սելջուկ-թուրքերի առաջին արշավանքները և Հայաստանի նվաճումը: 3. Հայ-վրացական զինակցությունը և հյուսիս-արևելյան Հայաստանի ազատագրումը: 4. Հայաստանը Զաքարյանների օրոք:	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 7 Կիլիկիայի հայկական պետությունը (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Կիլիկիայի բնաշխարհը: Հայերը Կիլիկիայում: 2. Ռուբինյանների իշխանության առաջացումը: 3. Պայքար բյուզանդական կայսրության դեմ: 4. Կիլիկյան Հայաստանի հզորացումը: 5. Թագավորության հռչակումը: 6. Լևոն I-ի ներքին ու արտաքին քաղաքականությունը: 7. Հեթումյանների արքայատոհմի հռչակումը: 8. Մոնղոլները և Կիլիկյան Հայաստանը: 9. Կիլիկյան թագավորության վերացումը: 10. Կիլիկյան Հայաստանի պետական կարգը:	Հարցեր 1-9 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 8 Հայաստանի ազատագրության հարցը և Իսրայել Օրին: Ազատագրական մտքի զարթոնքը: Հովսեփ Էմին (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հայաստանը XVII դարի վերջին և XVIII դարի սկզբին: 2. Ազատագրական շարժման արևմտաեվրոպական կողմնորոշումը: 3. Իսրայել Օրին Եվրոպայում: 4. Անգեղակոթի ժողովը: 5. Իսրայել Օրին Եվրոպայում: 6. Հովսեփ Էմինը Ռուսաստանում և Վրաստանում: 7. Հ. Էմինը Արցախում: Ծրագրերի ծախսողումը:	Հարցեր 1-7 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները Հարցեր 1-7 - սեմինար պարապմունք: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները նաև նախորդ թեմայի վերաբերյալ:

Թեմա 9 Ազատագրական պայքարը XVIII դարի 20-40-ական թվականներին (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Պետրոս I-ի կասախական արշավանքը: 2. Թուրքական ներխուժումը Անդրկովկաս: Երևանի պաշտպանությունը: 3. Դավիթ Բեկ: Սյունիքի ազատագրումը: 4. Հալիժորի և Մեղրիի ճակատամարտերը: 5. Ազատագրական պայքարի հետագա ընթացքը:	Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները

Թեմա 10 1826-1828 թթ. ռուս-պարսկական պատերազմը: Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին (2 ժամ դասախոսություն)

Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Իրադրությունը Հայաստանում և Անդրկովկասում XIX դարի սկզբին: Գյուլիստանի պայմանագիրը: 2. Պարսկական հարձակումը և Շուշիի պաշտպանությունը: 3. Հայ կամավորական շարժումը: Ներսես Աշտարակեցի և Հարություն Ալամդարյան: 4. Երևանի գրավումը: 5. Թուրքմենչայի պայմանագիրը: Արևելյան Հայաստանը Ռուսաստանին միացնելու նշանակությունը:	Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 11 Հայաստանը 1830-1860-ական թվականներին (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Արևելյան Հայաստանը Ռուսական կայսրության կազմում: Վարչական կառուցվածքը: 2. 1836 թ. եկեղեցական կանոնադրությունը: 3. Ցարիզմի գաղութային քաղաքականությունը: 4. Արևմտահայությունը օսմանյան տիրապետության տակ: Դրիմի պատերազմը: 5. Արևմտահայ սահմանադրական շարժումը: 6. 1862 թ. Զեյթունի ապստամբությունը:	Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 12 1877-1878 թթ. ռուս-թուրքական պատերազմը և Հայկական հարցը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Պատերազմը և հայերը: Մարտական գործողությունները ռուս-թուրքական ռազմաճակատում: 2. Հայկական հարցի միջազգայնացումը: Հայկական հարցը Սան Ստեֆանոյի բանակցություններում: 3. Բեռլինի վեհաժողովը և Հայկական հարցը: 4. Ազատագրական խմբակների ձևավորումը և գործունեությունը:	Հարցեր 1-6 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

5. Հայդուկային շարժման նախաքայլերը:	են ընթացիկ առաջադրանքները Հարցեր 1-6 - սեմինար պարապմունք: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները նաև նախորդ թեմայի վերաբերյալ:
6. Ազգային կուսակցությունների ձևավորումը:	

Թեմա 13 Հայոց ցեղասպանության քաղաքականության սկիզբը (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Հայոց ցեղասպանության համիդյան ծրագիրը: 2. Արևմտահայության հալածանքների սաստկացումը 1890-ական թվականների սկզբին: 3. 1895 թ. մայիսյան բարենորոգումների ծրագիրը: 4. Հայերի կոտորածները և ինքնապաշտպանական մարտերը: 5. Արևմտահայության 1890-ական կոտորածների ժողովրդագրական և տնտեսական հետևանքները: 6. Հայկական կոտորածների միջազգային արձագանքները: 7. Հայդուկային շարժումը XIX դարի 90-ական թվականների երկրորդ կեսին: Անդրանիկի «Մարտական հրահանգներ» գրքույկը:	Հարցեր 1-7 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 14 Արևելյան Հայաստանը 1880-1900-ական թթ. (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Կապիտալիստական հարաբերությունների արմատավորումը տնտեսության մեջ: 2. Հայ ազգաբնակչության սոցիալական տեղաշարժերը և դրանց առանձնահատկությունները: 3. Ցարիզմի գաղութային քաղաքականության սաստկացումը: 4. Հայ բանվորական ու սոցիալ-դեմոկրատական կազմակերպությունների առաջացումը Արևելյան Հայաստանում և Անդրկովկասում: 5. 1903 թ. հունիսի 12-ի օրենքը Հայ առաքելական եկեղեցու գույքի բռնագրավման մասին: 6. Արևելյան Հայաստանը Ռուսական առաջին հեղափոխության շրջանում: 7. Հայ-թաթարական ընդհարումները և հայության	Հարցեր 1-7 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

դիմադրական մարտերը:	
---------------------	--

Թեմա 15 Արևելյան Հայաստանը Առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրյակին (1907-1913 թթ.) (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Սոցիալ-տնտեսական դրությունը: 2. Հեղափոխական շարժման վերելքը Ռուսաստանում և դրա արձագանքները Արևելյան Հայաստանում: 3. Ազգային ճնշումների սաստկացումը: «Դաշնակցության գործը»: 4. Զինվորական դպրոցի կազմակերպումը Բուլղարիայում: 5. Հայերի մասնակցությունը Բալկանյան առաջին պատերազմին:	Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները
Թեմա 16 Արևմտահայությունը 1901-1914 թթ. (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Արևմտահայության քաղաքական և տնտեսական վիճակը: 2. Սասունի 1904 թ. ինքնապաշտպանությունը: 3. Ազատագրական պայքարը Արևմտյան Հայաստանում 1905-1907 թթ.: 4. Երիտթուրքական հեղաշրջումը: 5. Զանգվածային կոտորածները և ինքնապաշտպանական մարտերը Կիլիկիայում 1909 թ.: 6. Հայկական հարցի վերաբացումը: 7. 1914 թ. հունվարի 26-ի ռուս-թուրքական համաձայնագիրը:	Հարցեր 1-7 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:

Թեմա 17 Հայաստանը և հայօղորդությունը Առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներին (1914-1917 թթ.) (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Ռազմական : 2. Ռազմական գործողությունները ռուս-թուրքական (Կովկասյան) ռազմաճակատում: 3. Հայ կամավորական ջոկատների կազմակերպումը և մասնակցությունը մարտական գործողություններին: 4. Հայոց ցեղասպանության ծրագրի գործադրման սկիզբը: 5. Զանգվածային բռնազաղթն ու կոտորածները 1914-1915 թթ.: 6. Հայերի ինքնապաշտպանական մարտերը: 7. Վանի ժամանակավոր նահանգապետության կազմավորումն ու գործունեությունը: 8. Հայոց ցեղասպանության և ինքնապաշտպանական մարտերի համաշխարհային արձագանքները: Իրավաքաղաքական գնահատականը	Հարցեր 1-8 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները: Հարցեր 1-8 - սեմինար պարապմունք: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները նաև նախորդ թեմայի վերաբերյալ:
Թեմա 18 Փետրվարյան հեղափոխությունը Ռուսաստանում և Հայաստանը (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Երկիշխանության առաձնահատկությունները Հայաստանում: 2. Հասարակական-քաղաքական կյանքը Հայաստանում (1917 թ. ապրիլ-հուլիս): 3. Անդրկովկասյան հատուկ կոմիտեի քաղաքականությունը ազգային հարցում: 4. Ժամանակավոր կառավարությունը և Հայկական հարցը: 5. Հայկական ազգային զորամասերի և ազգային խորհուրդների ստեղծումը:	Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:
Թեմա 19 1917 թ. հոկտեմբերյան հեղաշրջումը Ռուսաստանում և Հայաստանը (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Իշխանության կազմակերպման հարցը: Անդրկովկասյան կոմիսարիատի ստեղծումը և նրա քաղաքականությունը 2. Երևանի ազգային խորհրդի գործունեությունը:	Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են

3. Հայկական զորակազմի ձևավորումը: 4. «Թուրքահայաստանի մասին» հրովարտակը: 5. Հայկական հարցը Բրեստ-Լիտովսկի հաշտության բանակցություններում:	գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:
Թեմա 20 Հայկական անկախ պետականության վերականգնումը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. 1918 թ. մայիսյան հերոսամարտերը: 2. Անկախության հռչակումը: Իշխանության մարմինների ձևավորումը: 3. Սոցիալ-տնտեսական դրությունը և հասարակական-քաղաքական կյանքը: 4. 1920 թ. Մայիսյան ապստամբությունը: 5. ՀՀ արտաքին հարաբերությունները: 6. Սևրի պայմանագիրը և Հայաստանը: 7. Պայքար Լեռնային Ղարաբաղում: 8. Զանգեզուրի գոյամարտը: 9. Իրադրությունը Կիլիկիայում: Հայերի ինքնապաշտպանական մարտերը: 10. Թուրք-հայկական պատերազմը և Հայաստանի խորհրդայնացումը:	Հարցեր 1-10 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները: Հարցեր 1-10 - սեմինար պարապմունք: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները նաև նախորդ թեմայի վերաբերյալ:
Թեմա 21 Խորհրդային Հայաստանը 1920-1940 թթ. (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Իշխանության մարմինների ձևավորումը: 2. Ռազնական կոմունիզմի քաղաքականություն: 1921 թ. փետրվարյան ապստամբությունը: 3. Մոսկվայի 1921 թ. մարտի 16-ի պայմանագիրը: 4. Ջավախքի, լեռնային Ղարաբաղի և Զանգեզուրի հիմնախնդիրները: 5. 1921 թ. հոկտեմբերի 13-ի պայմանագիրը: 6. Անցում Նոր տնտեսական քաղաքականությանը: Խորհրդային Ռուսաստանի օգնությունը: 7. Սոցիալ-տնտեսական դրությունը և հասարակական-քաղաքական կյանքը: Միակուսակցական համակարգի ձևավորումը: 8. Հանրապետության գյուղատնտեսության կոլեկտիվացումը և տնտեսության արդյունաբերականացումը: 9. Քաղաքական բռնաճնշումները:	Հարցեր 1-9 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:
Թեմա 22 Հայ ժողովուրդը Երկրորդ աշխարհամարտի և Հայրենական մեծ պատերազմի տարիներին	

(1939-1945 թթ.) (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Երկրորդ աշխարհամարտի սկիզբը: Հայերը խորհրդա-ֆիննական պատերազմում: 2. Հայրենական պատերազմի սկիզբը: Ռազմազորահավաքային աշխատանքները Հայաստանում և ազգային զորամիավորումների կազմավորումը: 3. Ռազմաճակատներում և գլխավոր ճակատամարտերում: 4. Հայրենական պատերազմի ավարտական փուլում: 5. հայերը խորհրդա-ճապոնական պատերազմում: 6. Թիկունքը պատերազմի տարիներին: 7. Համաժողովրդական օգնության կազմակերպումը:	Հարցեր 1-7 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:
Թեմա 23 Խորհրդային Հայաստանը 1946-1964 թթ. (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Տնտեսության վերակառուցումը: 2. Քաղաքական դրությունը: 3. Անհատի պաշտանմունքի քննադատությունը: 4. Ազգային ինքնագիտակցության զարթոնքը: 5. Այլախոհական շարժում:	Հարցեր 1-5 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:
Թեմա 24 Խորհրդային Հայաստանը 1965-1988 թթ. (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Ներքաղաքական դրությունը 1960-80-ական թվականներին: 2. Վերակառուցման քաղաքականությունը: 3. Ճգնաժամի խորացումը: 4. Արցախյան շարժումը: 5. Սումգայիթյան ողբերգությունը: 6. Ազգային ազատագրական պայքարի վերելքը: 7. Բռնագաղթը: 8. 1988 թ. երկրաշարժը:	Հարցեր 1-8 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:
Թեմա 25 Հայաստանը անկախ պետության կերտման ճանապարհին	

(2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Ժողովրդավարական ուժերի հաղթանակը: 2. Իրավիճակը Ղարաբաղում: 3. Նոր հասարակարգին անցնելու առաջին քայլերը: 4. Ազգային բանակի ստեղծումը	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:
Թեմա 26 Արցախյան ազատագրական պատերազմը (2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Մարտական գործողությունների սկզբնափուլը: 2. Շուշիի ազատագրումը: 3. Մարտական գործողությունները 1993-1994 թթ.: 4. 1994 թ. մայիսի 12-ի զինադադարը:	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները: Հարցեր 1-4 - սեմինար պարապմունք: Ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները նաև նախորդ թեմայի վերաբերյալ:
Թեմա 27 Սփյուռքահայությունը 1920-1930-ական թթ. (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Սփյուռքի առաջացումը: 2. Հայկական հարցը և սփյուռքահայությունը: 3. Խորհրդային Հայաստան և սփյուռք փոխհարաբերությունները: 4. Սփյուռքահայության հայրենադարձությունը:	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները:
Թեմա 28 Հայկական սփյուռքը արդի փուլում (2 ժամ դասախոսություն)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն

1. Հայրենիք-սփյուռք մշակութային ու գիտական հարաբերությունների ամրապնդումը: 2. Սփյուռքի հասարակական-քաղաքական կյանքը: 3. Հայ դատի պայքարի խորացումը: 4. ԱՊՀ երկրների հայ համայնքները:	Հարցեր 1-4 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա: Ուսանողները ծանոթանում են գրականությանը՝ այնուհետև սեմինար պարապմունքի ժամանակ քննարկվում են խնդրահարույց հարցերը, ստուգվում են ընթացիկ առաջադրանքները;
---	---

